

Fu Hua, pomoćnik glavnog urednika *China Archives*, daje povijest i sadašnje stanje kineske arhivske periodike. Arhivski časopis je u Kini počeo izlaziti 1951. pod pozitivnim utjecajem iskustava SSSR-a, u razdoblju Kulturne revolucije (1966-1979) ga nije bilo, a obnovljen je 1980. Sredinom 1980-ih javlja se veći broj časopisa.

Beatrice Bartlett sa Sveučilišta Yale, piše kako političko otvaranje i znanstvena razmjena omogućuju bolje razumijevanje veličine i sjaja tradicionalne kineske kulture, kao i kineskih dostignuća od 1949, a posebice ističe izuzetno velik broj ljudi i ureda koji se u Kini bave arhivima, opstanak i dostupnost ogromne zbirke Ming-Qing (14-20. st.) u Pekingu, dostupnost Manchu arhivskog materijala, te veliku pomoć koju kineski znanstvenici pružaju stranim istraživačima. Joseph W. Eshe- rick sa Sveučilišta Kalifornija u San Diegu, govori kako su prije 1980. Kina i SSSR naglašavali državnu kontrolu nad informacijama i pohranu povijesnih arhiva zbog potreba države. Impresionira napredak Kine u pogledu nove prakse javne dostupnosti povijesnih arhiva. Autor na <http://orpheus.ucsd.edu/chinesehistory> daje podatke o lokalnim arhivima u Kini, kao i postupke za ostvarenje dostupnosti gradiva.

Živana Hedbeli

Archivaria (časopis Društva kanadskih arhivista), br. 48 / jesen 1999.

Pored članaka koje predstavljamo, *Archivaria* u ovome broju sadrži studiju dokumenata nastalih djelatnošću francuskog istraživača Radissona (G. Warkentin, 199-222), foto-esej o kanadskom arhivistu A. Doughtyju (J. Burant, 117-130), te uobičajene prikaze knjiga i izložaba.

Sue McKemmish, Glenda Acland, Nigel Ward i Barbara Reed, autori su članka *Describing Records in Context in the Continuum: The Australian Recordkeeping Metadata Schema* (Opisujući kontekstualizirane dokumente u kontinuumu: Australijska shema metapodataka za upravljanje dokumentima), 3-43, u kojemu opisuju osnovne osobine RKMS-a (*Recordkeeping Metadata Schema*). To je projekt na kojemu se, u okviru australskog arhivističkog modela o kontinuiranom životu dokumenata (*Records Continuum Model*) i sustava serija (*Australian Series System*), a potom i u skladu s različitim svjetskim standardima i skupovima metapodataka, te rezultatima relevantnih svjetskih istraživačkih projekata vezanih uz probleme upravljanja dokumentima (DC, AGLS, BAC, VERS, ISAD-G, ISAAR, EAD, AS4390, NAARKS, UBC: Protection of the Integrity of Electronic Records Project, Univerzitet Pittsburgh: Functional Requirements for Evidence in Recordkeeping Project) radilo u razdoblju 1998-1999. godine. Projekt je u ovome razdoblju ostva-

ren isključivo konceptualno. Osnovna namjera bila je standardizirati metapodatke potrebne za upravljanje dokumentima kroz vrijeme i prostor. RKMS je kao entitete povezoao poslovne aktivnosti, ljude ili agente koji ih provode i same zapise kao nusproizvode aktivnosti. Tako je nastala shema koja obuhvaća elemente metapodataka potrebne za svaku kategoriju entiteta u upravljanju dokumentima, s pratećim kvalifikatorima i vrijednosnim komponentama, primjenjiva tijekom čitavog života dokumenata. Na kraju članka autori naznačuju aspekte koje je moguće dalje istraživati ili mijenjati, poput odnosa među entitetima koji nisu i sami dobili status entiteta, a što smatraju mogućim u eventualnoj reviziji projekta ili istraživanjima koja će potaknuti svojim projektom.

Člankom *Review, Restructure and Reform: Recordkeeping Standards in the New Zealand State Sector* (Uvid u stanje, restrukturiranje i reforma: Standardi upravljanja dokumentima u državnom sektoru Novog Zelanda), 44-63, Michael Hoyle osvrće se na poziciju i stanje arhivske službe u Novom Zelandu, zemlji čiji se arhivisti školuju u Australiji, ali u kojemu pojam kontinuuma u brizi za zapise nastale radom državne uprave nije još uvijek zaživio. U društvenoj i zakonskoj reformi, koju članak detaljno analizira i koja je prolazila kroz niz etapa od 1984. godine, za arhivsku je djelatnost i dalje predviđena briga o arhivskoj baštini na kraju životnog ciklusa dokumenata, što autor smatra anakronim pristupom. Istovremeno, u postojećim zakonima, ustroju arhivske službe, kao i ciljevima tijela nadležnog za pitanja upravljanja informacijama u državnom sektoru (*State Services Commission*), vidi otvorenima mogućnosti razrade standarda za upravljanje dokumentima već od njihova nastanka.

Brien Brothman, člankom *Declining Derrida: Integrity, Tensegrity and Preservation of Archives from Deconstruction* (Odbijajući Derridu: Integritet, tensegritet i zaštita arhivskog gradiva od dekonstrukcije), 64-88, analizira razloge zbog kojih je dekonstrukcionistički filozof Jacques Derrida, unatoč svome interesu za pojam arhivskog gradiva, ostao nezanimljivim arhivistima. Autor smatra da odnos dekonstrukcije i arhivske prakse obilježava odnos istovremene bliskosti i napetosti.

Anne J. Gilliland-Swetland, Yasmin B. Kafai i William E. Landis, autori su članka *Integrating Primary Sources into the Elementary School Classroom: A Case Study of Teachers' Perspectives* (Uključivanje primarnih izvora u učionicu osnovne škole: Proučavanje učiteljskih perspektiva), 89-116, nastalog unutar šireg projekta Sveučilišta Kalifornije (UCLA) posvećenog proučavanju uključivanja primarnih izvora u osnovnoškolsku nastavu. Članak opisuje dio tog projekta, konkretnu studiju provedenu na učenicima četvrtih i petih razreda, metodologiju – odabir materijala i njegovu primjenu u nastavi, posjete mjestima gdje se gradivo čuva i gdje je nastajalo te istraživanje stajališta učitelja društvenih i prirodnih predmeta u odnosu na po-

stignute rezultate. U zaključku autori naznačuju niz pitanja vezanih uz razvoj arhivske i obrazovne infrastrukture te teorijskih osnova potrebnih za korištenje arhivskih dokumenata u nastavi.

Članak Boba Krawczyka, *Cross Reference Haven: The Abandonment of the Fonds as the Primary Level of Arrangement for Ontario Government Records* (Raj unakrsnih napomena: Napuštanje fonda kao prve razine sređivanja za gradivo vlade Ontaria), 131-153, objavljen u rubrici *Kontrapunkt*, upozna nas s razlozima prelaska na sustav serija u sređivanju i opisivanju fondova Arhiva Ontaria, te ukazuje na neusklađenost stvarnog stanja s Ducheinovim kriterijima za formiranje fonda i kompliciranost definiranja fonda u uvjetima učestalih promjena nadležnosti, polihijerarhijskih odnosa i stvaranja zapisa koji istovremeno ili sukcesivno pripadaju većem broju stvaratelja. Stoga je u Arhivu Ontaria nastala baza podataka u kojoj je opis gradiva odvojen od podataka o stvarateljima, tj. opisane su serije, a uz njih se uvijek pojavljuje, kao prateći element, podatak o mjestu postanka (*office of origin*), koji zamjenjuje RAD-om zadani element upravne povijesti. Time je, kako smatraju u Arhivu Ontaria, najbolje sačuvan i prikazan kontekst opisivanih dokumenata.

Člankom *Macro-Appraisal: From Theory to Practice* (Makrovrednovanje: Od teorije do prakse), 154-198, objavljenim u istoj rubrici, Brian P. N. Beaven propituje primjenjivost teorije makrovrednovanja odnosno njezine metodologije, pogotovo kada se o makrovrednovanju govori kao budućem standardu u vrednovanju arhivskog gradiva. Upućuje na to da makrovrednovanje može biti koristan okvir, koji omogućuje uvid u funkcije pojedinih stvaratelja i njihov odnos prema drugim stvarateljima. Problem "mita" o makrovrednovanju je uvjerenje da postoji direktna veza između značajnih funkcija jednog stvaratelja i mjesta gdje se kod njega nalaze zapisi koji preslikavaju te funkcije, za što je ipak nužan uvid u sadržaj pojedinih dokumentacijskih cjelina. Beaven smatra da je makrovrednovanje najefikasnije u slučajevima krajnosti, kada postoji izrazito velika ili nikakva funkcionalna vrijednost gradiva. U radovima T. Cooka i R. Browna, koje analizira u nastavku, te konkretnim primjerima iz rada Nacionalnog arhiva Kanade i Arhiva Ontaria, on vidi potvrdu svoje teze o potrebi fleksibilnog pristupa makrovrednovanju.

Rajka Bućin

Archivaria (časopis Društva kanadskih arhivista), br. 49 / proljeće 2000.

Archivaria u ovome broju, pored niza članaka koje predstavljamo, sadrži i prikaze časopisa, knjiga i izložaba, među kojima i knjige L. Duranti iz 1998. godine, *Diplomatics. New Uses for an Old Science* (B. Craig) ili *Les instrument de recher-*